

COVID-19 ACİL DURUM, ENFEKSİYON KONTROL VE ÖNLEME EYLEM PLANI

Akademik personel, idari personel, öğrenciler, ziyaretçiler ve diğer kişiler üniversite yönetimi tarafından belirlenen tüm kurallara uymak, enfeksiyon kontrol önlemlerini tam ve doğru bir şekilde uygulamakla yükümlüdür. Tüm personel, sorumluluğunda bulunan alanlarda planda belirtilen ve Kapadokya Üniversitesi Yeni Koronavirus Salgını Danışma Komisyonu (Kov-Kom) tarafından alınan tedbirleri yerine getirmelidir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR

1. AMAÇ

Üniversitemizdeki tüm akademik ve idari personel ile öğrencilerin, T.C. Cumhurbaşkanlığı, T.C. İçişleri Bakanlığı, T.C. Sağlık Bakanlığı, Yükseköğretim Kurumu tarafından belirtilen uyarı ve önlemlerden haberdar edilmesi, alınan önlemler ve belirlenen algoritmalar doğrultusunda Covid-19 şüpheli vakalara hızlı müdahale ile yayılımın önlenmesidir.

2. KAPSAM

Bu plan Üniversitemizdeki tüm yerleşkelerde alınacak önlemleri, akademik ve idari personel ile öğrencileri kapsar.

3. DAYANAK

- TC. Sağlık Bakanlığı, “COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi”, 1 Ekim 2020, Ankara.
- Türk Standartları Enstitüsü, “Küresel Salgın Bağlamında Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi Kılavuzu”
- Cumhurbaşkanlığı Makamının 2020/4 Sayılı Genelgesi
- T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü “Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji ve Tanı.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü “Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi ve Filyasyon.15 Mart 2021, Ankara.
- T.C. Sağlık Bakanlığı Covid-19 Pandemisinde Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri. 09 Mart 2021.

İKİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1. GİRİŞ

Koronavirüsler (CoV), soğuk algınlığı gibi toplumda yaygın görülen, kendi kendini sınırlayan hafif enfeksiyon tablolarından, daha ciddi enfeksiyon tablolarına neden olabilen büyük bir virüs ailesidir. İnsandan insana kolaylıkla bulaşabilen çeşitli alt tipleri bulunmakta olup, çoğunlukla soğuk algınlığına sebep olmaktadır.

31 Aralık 2019'da Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde etiyolojisi bilinmeyen pnömoni vakalarını bildirmiştir. 7 Ocak 2020'de etken daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir koronavirüs (2019-nCoV) olarak tanımlanmıştır. Daha sonra 2019-nCoV hastalığının adı COVID-19 olarak kabul edilmiş, virüs SARS CoV'e yakın benzerliğinden dolayı SARS-CoV-2 olarak isimlendirilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından "uluslararası boyutta halk sağlığı acil durumu" olarak sınıflandırılmış, ilk salgının başladığı Çin dışında 113 ülkede COVID-19 vakalarının görülmesi, virüsün yayılımı ve şiddeti nedeniyle, ülkemizde de ilk Covid-19 vakasının görüldüğü 11 Mart'ta küresel salgın (pandemi) ilan edilmiştir.¹

2. KAYNAK VE BULAŞ YOLU

SARS-CoV-2'nin rezervuarı net olmamakla birlikte, zoonotik bir kaynağı olduğu düşünülmektedir. Mevcut veriler, Huanan Deniz Ürünleri Toptan Satış Pazarında satılan vahşi hayvanların kaynak olduğunu göstermektedir. İnsandan insana bulaş özelliği kazanması nedeniyle COVID-19'da kaynak semptomatik/aseptomatik COVID-19 pozitif bireylerdir.

---

¹ T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü "Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Genel Bilgiler, Epidemiyoloji ve Tanı. 27 Kasım 2020.

Hastalık damlacık yoluyla bulaşmaktadır. Ayrıca hasta bireylerin öksürme, hapşırma yoluyla ortaya saçtıkları damlacıklara diğer kişilerin elleri ile temas etmesi sonrasında ellerini ağız, burun veya göz mukozasına götürmesi ve temas etmesi ile bulaşmaktadır. Asemptomatik bireylerin solunum yolu salgılarında da virüs tespit edilebildiğinden bu kişiler bulaştırıcı olabilmektedir.¹

3. BELİRTİLERİ

Enfeksiyonun yaygın belirtileri solunum semptomları, ateş, öksürük ve dispnedir. Baş ağrısı, boğaz ağrısı, burun akıntısı, kas ve eklem ağrıları, aşırı halsizlik, yeni ortaya çıkan koku ve tat alma duyusu kaybı, ishal gibi belirtiler de görülebilmektedir. Hastalık asemptomatik geçirilebilmekle birlikte, ciddi vakalarda, pnömoni, ağır akut solunum yolu enfeksiyonu, böbrek yetmezliği ve hatta ölüm gelişebilmektedir.¹

4. RİSK GRUPLARI

Erkekler, 50 yaşın üstünde olan kişiler, eşlik eden kronik hastalığı (Hipertansiyon, Kalp Hastalığı, Diyabet, Malignite, KOAH, Böbrek Hastalığı vb.) olan kişiler, okullar COVID-19 açısından risk altındaki gruplardır.¹

5. KORUNMA ÖNLEMLERİ

Covid-19'dan korunmak için ağız ve burun kapalı olacak şekilde maske kullanılması, başkalarıyla kapalı ortamlarda ve yakın mesafede iken maskesiz bulunulmaması, bireylerle en az 2 metre fiziki mesafenin korunması, el hijyenine önem verilmesi, ortamlarda uygun temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinin sağlanması başlıca korunma önlemleridir.²

---

² Türk Standartları Enstitüsü, “Küresel Salgın Bağlamında Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi Kılavuzu”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PANDEMİ SÜRECİNDEKİ UYGULAMALAR

1. YAYILIMIN İZLENMESİ

Sağlık Bakanlığının web sayfasından (<https://covid19.saglik.gov.tr/>) ve HES (Hayat Eve Sığar) uygulaması ile takip edilmelidir.

2. ÜNİVERSİTEDE UYGULANAN STRATEJİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 13.03.2020 tarih ve 73112577-000-E.21113 sayılı duyurusu gereğince Yükseköğretim kurumlarında süreçlerin etkin ve dinamik olarak yürütülebilmesi için Rektör Prof. Dr. Hasan Ali Karasar başkanlığında Yeni Koronavirus Salgını Danışma Komisyonu (Kov-Kom) kurulmuştur. Komisyonun öncelikli görevi tüm dünyayı ve ülkemizi tehdit eden Covid-19 virüs salgınına karşı üniversitede geliştirilecek stratejileri belirlemektir. Kov-Kom görev yetki ve sorumlulukları yönerge ile belirlenmiştir.

Türkiye’de ilk vakanın görüldüğü ve “üniversitelerde eğitime ara verilmesi Kararı’nın açıklanmasını takiben uzaktan eğitime geçilmesine yönelik çalışmalar hızla tamamlanmıştır. Saha çalışmaları, uygulama eğitimleri, seminer ve atölyeler iptal edilmiştir. Covid-19 korunma önlemlerine yönelik afişler ve uyarı işaretleri hazırlanarak uygun yerlere asılmış ve üniversitemiz web sitesinde yayınlanmıştır. Belirlenen ortak alanlara el dezenfektanları asılmış ve maske tedariki yoluna gidilmiştir. Ortak alanların temizlik ve dezenfeksiyonuna yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Üniversitemizde çalışan akademik ve idari personele esnek çalışma ile ilgili planlama yapılmıştır. Tüm akademik ve idari personele Covid-19 ve korunma önlemleri ile ilgili eğitim verilmiştir. Yüz yüze uygulama eğitimleri için laboratuvar ve dersliklerin kapasiteleri tekrar planlanmıştır.

Yerleşkelerin girişinde temassız ateş ölçer ile herkesin ateş ölçümü yapılmakta ve ateşi 38,0°C üzerinde olan kişiler kampüse alınmamaktadır. Tüm öğrenci ve çalışanların HES kodu güvenlik görevlileri tarafından kontrol edilmektedir.

Ziyaretçilerin mümkün mertebe görüşmelerini telefon ve/veya çevrimiçi yapmaları hususunda yönlendirmeleri yapılmakta, çevrimiçi halledilemeyen konularda gerekli önlemlerin alınması sağlanarak girişe izin verilmektedir. Ziyaretçi çıkışından sonra ziyaretçi kartları dezenfekte edilmektedir.

Olası ve kesin vakaların takibi için Kov-Kom'dan bir öğretim üyesi vaka sorumlusu olarak görevlendirilmiştir. Covid-19 bulguları olan öğretim elemanları ve öğrenciler vaka sorumlusuna bildirilmekte ve gerekli yönlendirme ve takip yapılmaktadır.

3. COVID-19 KORUNMA VE KONTROL ÖNLEMLERİ (GENEL UYGULAMALAR)

- Tüm yerleşkelerde derslik, kütüphane, laboratuvarlar, yemekhane ve spor tesisleri gibi ortak kullanım alanları periyodik olarak temizlenmelidir.
- Öğretim elemanlarının bulunduğu ofislerde ve diğer ortak alanlarda kişi sayısı azaltılmalı, bu doğrultuda çalışma planı yapılmalıdır.
- Laboratuvar ve dersliklerin kapasiteleri 4 metrekareye bir kişi olacak şekilde belirlenmeli, oturma düzeni kişiler arası en az 1 metre mesafe korunacak şekilde ayarlanmalıdır.
- Kapalı alanlarda sürekli ve kuralına uygun maske kullanımı sağlanmalıdır. Yakın mesafe yapılan uygulama ve aktivitelerde maske ve yüz siperliği kullanılmalıdır.
- Ortak mekanlarda klima veya vantilatör kullanılmamalı, ortamlar sık sık doğal sirkülasyonla havalandırılmalıdır.
- Mikroskop, bilgisayar vb. ortak kullanılan aletler, kullanım bittikten hemen sonra uygun dezenfektanlar ile temizlenmelidir.
- Öğrenciler ve öğretim elemanları yanlarında el antiseptiği bulundurmalıdır.
- Yerleşke giriş ve çıkışlarında el hijyeni sağlanmalıdır.
- Öğrencilere ve tüm personele birbirlerinin eşya ve giysilerini kullanmamaları; bilgisayar, laboratuvar cihazları, telefon ve masa gibi ortak kullanımı zorunlu cihazları kullanmadan

önce ve kullandıktan sonra dezenfekte etmeleri gerektiğini hatırlatıcı afişler hazırlanmalı ve uygun yerlere asılmalıdır.

- Toplantılar zorunlu olmadıkça çevrimiçi olarak yapılmalıdır.
- Yüz yüze yapılan uygulama eğitimlerinde, kantin ve yemekhanede yığılmaları önlemek için gruplar öğle aralarına farklı saatlerde dönüşümlü çıkarılmalıdır.
- Sigara içen kişiler için ayrılan alanlarda; sigara içen kişilerin maskelerini çıkarmaları ve sigara dumanını üflemeleri nedeniyle kişiler arası mesafenin en az 2 metreye çıkarılması önerilmelidir.
- Tuvaletlerde sıvı sabun, tuvalet kağıdı ve kağıt havlu bulundurulmalıdır.
- Düzenli el hijyeni uygulanması, maske kullanımı, gerekli ise koruyucu diğer ekipman kullanımı konusunda sözlü ve basılı materyaller sağlanmalı; öğretim elemanları ve idarecilerin öğrenciler için bu konularda örnek davranışlar sergilemesi desteklenmeli, öğrencilerin de bu konularda yapacakları sosyal projeler teşvik edilmelidir.²
- Covid- 19 Acil Durum, Enfeksiyon Kontrol ve Önleme Eylem Planı ile ilgili akademik, idari personel ve öğrenciler Kov-Kom web sitesi (<https://blog.kapadokya.edu.tr/evde-hayat-var/>) üzerinden bilgilendirilmelidir.

4. ORTAK ALANLARDA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

4.1. DERSLİKLER

- Dersler mümkün olan en az kişi sayısı ile yapılmalı, en az 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde planlama yapılmalıdır. Oturma düzeni fiziksel mesafe en az 1 metre olacak şekilde güvenli eğitim mekânı düzenlemesi yapılmalı ve bu doğrultuda sınıf ve laboratuvar kapasiteleri belirlenmelidir (Ek-1).
- Öğrencilerin yüksek sesle konuşma, şarkı söyleme gibi faaliyetlerinin de olduğu derslerde 6 metre kareye bir kişi olacak şekilde planlama yapılmalı, fiziki mesafe düzenlemesinin en az 1,5-2 metre olacak şekilde uygulanmalı, mümkünse bu aktiviteler büyük derslik/salonlarda yapılmalıdır.

- Ders esnasında öğrenciler tarafından kullanılacak eğitim malzemeleri mümkün mertebe kişiye özel olmalıdır.
- Derslikler pencereler açılarak düzenli bir şekilde sık sık havalandırılmalı, klima ve vantilatör kullanılmamalıdır.
- Korunma ve tedbirlere yönelik afiş-poster vb. bilgilendirici materyaller uygun yerlere asılmalıdır.
- Dersliklerde el antiseptiği bulunmalı; masa yüzeyi, kapı kolu gibi birden çok kişinin temas ettiği alanların temizliği sık yapılmalıdır.
- Derslik girişinde o dersliğin maksimum öğrenci kapasitesini gösteren görsel materyaller bulunmalı, oturma düzeni ve güvenli fiziksel mesafeler ayarlanmış olmalıdır.²

4.2. TOPLANTI, KONFERANS SALONLARI VE ÇOK AMAÇLI SALONLAR

- Pencereleri açılarak düzenli bir şekilde sık sık havalandırılmalı, klima ve vantilatör kapalı olmalıdır. Merkezi havalandırma sistemleri bulunan binaların havalandırılması mümkünse %100 doğal hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenlenmeli, havalandırma sistemlerinin bakımı ve filtre değişimleri üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmalıdır. Salonlara giren herkes uygun şekilde maske (tıbbi veya bez) takmalıdır.
- Oturma düzeni fiziksel mesafe en az 1 metre olacak şekilde olmalı, kapasite en az 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde ayarlanmalı ve etkinlikler en az sayıda katılımcıyla en kısa sürede gerçekleştirilmelidir. İlgili alanın girişine maksimum kişi kapasitesini ve uyulması gereken kuralları aktaran bilgilendirici afişe yer verilmelidir.
- Girişte el antiseptiği olmalıdır.
- Masalarda kitap, dergi vb. ortak kullanıma açık materyaller bulundurulmamalıdır.

4.3. LABORATUVARLAR

- Pencereleri açılarak düzenli bir şekilde sık sık havalandırılmalı, klima ve vantilatör kapalı olmalıdır.
- Laboratuvara giren herkes uygun şekilde maske (tıbbi veya bez) takmalıdır.
- Girişte el antiseptiği bulunmalıdır.

- Oturma düzeni kişiler arası fiziksel mesafe en az 1 metre olacak şekilde olmalı, kapasite en az 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde ayarlanmalıdır.
- İlgili alanda bilgilendirici afişlere yer verilmelidir.
- Birden fazla kişinin kullanımına açık eğitim materyali bulunmamalı, zorunlu durumlarda farklı kullanıcılar arasında gerekli dezenfeksiyon yapılmalıdır.
- Laboratuvardaki lavabo ve eviyeler kişisel hijyen amaçlı kullanılmamalıdır.
- Tıbbi atıklar “Tıbbi Atık Yönetmeliğine” uygun şekilde bertaraf edilmelidir.

4.4. KÜTÜPHANELER

- Pencereleri açılarak düzenli bir şekilde sık sık havalandırılmalı, klima ve vantilatör kapalı olmalıdır.
- Kütüphanelere giren herkes uygun şekilde maske (tıbbi veya bez) takmalıdır.
- Oturma düzeni fiziksel mesafe en az 1 metre olacak şekilde olmalı, kapasite en az 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde ayarlanmalıdır.
- Girişe el antiseptiği yerleştirilmelidir.
- Kütüphanedeki kitaplara dokunmadan önce ve sonra el antisepsisi sağlanmalıdır.
- Ödünç verilip kütüphaneye teslim edilen kitaplar, tekrar ödünç verilmeden önce belirlenmiş kontrollü bir alanda 48 saat bekletilmelidir.

4.5. ÖĞRENCİ EVLERİ

- Öğrenci evlerinde mümkün olan en az sayıda öğrencinin kalması sağlanmalıdır.
- Yataklar en az 2 metre aralıklarla seyreltilerek yerleştirilmeli, yan yana olan yataklar bir baş bir ayakucu şeklinde konumlandırılmalıdır.
- Mümkün olduğu sürece öğrencilerin oda değişikliğine izin verilmemelidir.
- Düzenli şekilde havalandırılma yapılmalıdır.
- Odalarda kalan öğrenci sayısına göre yeterli sayıda tuvalet/banyo olanağı sağlanmalı, duş yerleri ve tuvaletlerde fiziki mesafe kuralına dikkat edilmelidir.

- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeylerin ve ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavaboların temizliği günde en az iki kez yapılmalıdır. Tuvalet dezenfeksiyonu için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu kullanılmalıdır.
- Dışarıdan ziyaretçi kabul edilmemelidir.
- Boşalan odalarda temizlik ve dezenfeksiyon işlemi yapılmalı, mümkünse yeni öğrenci kabulü için 48 saat bekletilmelidir.

4.6. PERSONEL LOJMANLARI

- Her odada tek kişinin konaklaması sağlanmalıdır.
- Düzenli şekilde doğal sirkülasyonla havalandırma yapılmalıdır.
- Özellikle eller ile sık dokunulan yüzeylerin ve ortak kullanım alanlarının temizliği günde en az iki kez yapılmalıdır. Tuvalet dezenfeksiyonu için 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu kullanılmalıdır.
- Dışarıdan ziyaretçi kabul edilmemelidir.
- Boşalan odalarda temizlik ve dezenfeksiyon işlemi yapılmalı, mümkünse yeni personel kabulü için 48 saat bekletilmelidir.

4.7. KANTİN VE YEMEKHANELER

- Düzenli bir şekilde sık sık havalandırılmalı, içeride kişiler olduğunda klima ve vantilatör kapalı tutulmalıdır.
- Girişe el antiseptiği konulmalıdır.
- Afiş-poster vb. bilgilendirici materyallere yer verilmelidir.
- Oturma düzeni fiziki mesafe en az 1 metre olacak şekilde olmalıdır. Çalışanların hizmet kullananlarla fiziki mesafesinin en az 1 metre olmasını sağlayacak düzen oluşturulmalıdır.
- Yemek sırasında maske çıkarıldığı için yemek yeme sırasında mümkün merteye yüksek sesle konuşulmamalı, yemek bittiği anda maske tekrar takılmalı ve buna yönelik uyarı ve önlemler bulunmalıdır. Fiziki mesafe, kapasiteye göre mümkün olan en uzak mesafe olacak şekilde düzenleme yapılmalıdır.

- Mümkünse para ile fiziksel teması içermeyen ödeme yöntemlerine de yer verilmelidir. Su sebilleri ve otomatlar temassız olmalıdır.
- Masa yüzeyleri uygun Şekilde ve sıklıkla temizlenmelidir.
- Menaj takımları tek kullanımlık paketlerde, atal-kaŐık ve bıçaklar kâĒıt cepli paketlerde sunulmalıdır.
- Temaslı takibinin kolay yapılabilmesi için; mümkün olduĒunca yemek saatleri gruplara göre belirlenmeli ve mümkün ise aynı kişilerin aynı masada yemek yemeleri saĒlanmalıdır.
- Yemek öncesinde ve sonrasında ellerin yıkanması ve tek kullanımlık havlu ile kurulanması gibi kişisel hijyenin saĒlanmasına imkn veren düzenlemeler yapılmalıdır.
- BulaŐık yıkama donanımının düzgün çalışması, özellikle çalışma sıcaklıklarının yanı sıra temizlik ve dezenfekte edici kimyasalların kullanım dozunun uygunluĒu kontrol edilmelidir.

4.8. TEKNİK BİRİMLER/ATÖLYELER

- Kullanılan ekipman ve malzemelerin mümkünse hep aynı kişiler tarafından kullanılması saĒlanmalı, bu durum söz konusu olmadıĒında su ve deterjanla temizlik sonrası %70'lik alkol ve dezenfektanla silinip dezenfekte edildikten sonra kullanılmalıdır.
- Her gün düzenli olarak temizlik yapılmalı, sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri vb.) temizliĒine dikkat edilmelidir.
- Düzenli olarak ve sık sık havalandırılmalıdır.
- Girişe el antiseptiĒi yerleştirilmelidir.
- Afiş-poster vb. bilgilendirici materyallere yer verilmelidir.
- El ile temassız atık kumbaraları bulundurulmalıdır.
- Oturma düzeni fiziki mesafe en az 1 metre olacak Şekilde olmalıdır.

4.9. KREŐLER VE OKUL ÖNCESİ EĒİTİM

- Aileler mümkün mertebe kurum içerisine alınmamalı, aile içerisinde Covid-19 bulguları olan kişi olup/olmadıĒı sorgulanmalıdır.

- Giriş el antiseptiği yerleştirilmeli, yutma riski nedeniyle çocuklar el antiseptiği kullanırken mutlaka denetlenmelidir.
- Mümkünse sınıflarda/grup odalarında her gün aynı öğrenciler/ çocuklar ve aynı personel olmalı, çocukların en az 1 metre arayla oturmaları sağlanmalıdır.
- Konuşma, öksürme, hapşırma gibi durumlardan kaynaklanan bulaşmayı azaltmak için çocukların yüz yüze oturması engellenerek, masalar aynı yöne bakacak şekilde düzenlenmelidir.
- Çocukların düzenli aralıklarla temiz havaya çıkmaları sağlanmalı, bu dönemde de sınıflar/grup odaları doğal sirkülasyonla mutlaka havalandırılmalıdır.
- Uyku odalarında yataklar birbirinden en az 2 metre uzaklıkta olmalıdır.
- Oyuncakların temizlik yoluyla dönüşümlü kullanılabilmesi için yeterli sayıda oyuncak bulundurmaya özen gösterilmelidir.
- Temizlenmesi gereken oyuncaklar, sabunlu su içeren veya “kirli oyuncaklar” işareti konulmuş bir kaba ayrılmalıdır ve çocuklardan uzak tutulmalıdır.
- Temizlenmesi zor olan oyuncaklar oyun alanlarında tutulmamalıdır.
- Mümkünse diğer birimlerle ortak olan kafeterya ve/veya yemekhane kullanılmamalı, bunun yerine yemekler sınıflarda/grup odalarında yenmelidir.???
- Ortak alanlardaki çok temas edilen yer ve yüzeylerin temizliği ve dezenfeksiyonu düzenli olarak yapılmalıdır.
- Çalışan personel için tuvalet girişlerinde el antiseptiği bulunmalıdır.
- Personele COVID-19 enfeksiyonu ve korunma yolları hakkında bilgilendirme yapılmalıdır. Personelin belirtiler açısından dikkatli olması ve hasta olduklarını hissettikleri anda kurum yönetimi ile irtibata geçmeleri sağlanmalıdır.
- İki yaş üstündeki tüm çocuklara mümkünse maske takılmalıdır. Ancak aktiviteler sırasında maske takılamıyorsa en az 1 metre (aktiviteler sırasında yüksek sesle konuşma, şarkı söyleme vb. olabileceğinden ortam büyüklüğüne göre mümkünse en az 1,5-2 metre) fiziki mesafenin korunması sağlanmalıdır.

- Damlacık oluşturması nedeniyle sınıf/grup odaları gibi kapalı alanların içinde yüksek sesli aktiviteler yapılmamalıdır.³

4.10. HİZMET /SERVİS ARAÇLARI

- Hizmet/Servis araçları şoförleri işveren tarafından COVID-19'un bulaşma yolları hakkında bilgilendirilmelidir.
- Hizmet/Servis araçları şoförleri, kişisel hijyen kurallarına uygun şekilde hareket etmeli ve aracın içinde mutlaka tıbbi maske kullanmalıdır.
- Mümkünse servisin şoför koltuğu yolculardan uygun malzeme ile ayrılmalıdır.???
- Taşınacak kişi sayısı, servis taşıma kapasitesi ve araçlarda fiziki mesafe kuralları göz önüne alınarak planlanmalıdır.
- Yolcular servise binerken ve inerken fiziki mesafe (1 metre) kuralına uygun davranmalıdır.
- Yolcular, servise binmeden el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullanmalıdır.
- Servise binen tüm yolcular kuralına uygun maske takmalı ve yolculuk boyunca çıkarmamalıdır.
- Servis içinde yüksek sesle konuşulmamalı, bağırılmamalıdır.
- Klimanın iç hava sirkülasyon düğmesi kapalı olmalı, pencereler uygun olan her fırsatta açılmalıdır.
- Mümkünse aracın farklı kişiler tarafından her kullanılışı sonrasında sık temas edilen yerler (kapı kolları, kol dayama/kolçaklar, tutacaklar, cam açma düğmeleri, emniyet kemeri tokaları) temizlenmelidir.
- Araç içine COVID-19 ile ilgili uyulması gereken kurallar görünür bir şekilde asılmalı ve şoför ve yolcuların bu kurallara uyması sağlanmalıdır.

---

³ TC. Sağlık Bakanlığı, "COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi", 1 Ekim 2020, Ankara

- Servisi kullanan personel evlerden alınma sırasına göre en arka sıradan başlamak üzere öne doğru sağ ve sol sıralarda cam kenarlarına oturmalıdır. Cam kenarları dolduktan sonra binen kişiler arkadan öne doğru çapraz şekilde koridorlara oturtulmalıdır.
- Koltuklara numara verilmeli, yukarıda ifade edilen düzene göre evden alınma sırasına göre her kişinin hangi koltuğu kullanacağı sabit hale getirilmelidir.
- Koltuk numarasına göre oturma listesi oluşturulmalı, liste serviste görünür şekilde asılmalı ve her personel işe gidiş ve dönüşlerde her gün kendine ayrılmış sabit koltukta seyahat etmelidir.
- Serviste bir mecburiyet olmadıkça su dahil içecek ve yiyecek tüketilmemelidir.
- Her servis turu tamamlandıktan sonra sık dokunulan yüzeyler önce su ve deterjanlı bezle silinmeli, daha sonra da 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya %70'lik alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- Servis aracı dezenfeksiyonu sırasında kullanılan eldivenler, atık maskeler ve diğer kişisel hijyen malzeme atıkları ağzı sıkıca kapatılan iç içe iki torbaya konularak kişisel hijyen atık kutularına atılmalıdır.

4.11. TESİSAT/DONANIM/EKİPMAN

- Donanım ve ekipmanların kapalı alanda yer alması durumunda, ilgili personel bu kapalı alanlar için havalandırmanın sağlanması, fiziki mesafenin korunması gibi genel kurallara uymalıdır.
- İlgili ekipman ve donanımlar mümkün olan en az sayıda kişi tarafından kullanılmalı, çalışma düzeni buna göre planlanmalıdır.
- Tüm tesisat, donanım, makine ve ekipmanlar periyodik olarak dezenfekte edilmelidir.

4.12. KAPALI SPOR SALONU

- Kapalı spor salonları randevu sistemiyle, sınırlı sürede sınırlı öğrenciyle çalışmaya devam etmeli, öğrenciler randevu saatine uymalıdır.

- Spor salonlarında uyulması gereken kurallar salonun girişine asılmalıdır.
- Spor salonundaki kişi sayısı her 6 metrekareye bir kişi olacak şekilde sınırlandırılmalıdır.
- Kişiler arası asgari fiziki mesafe en az 2 metre olacak şekilde kapasite düzenlemesi yapılmalıdır.
- Yakın temas gerektiren sporlar ile takım halinde yapılan grup egzersizi ve sporları yapılmamalıdır.
- Spor salonu içinde de öğrenci ve personel maske takmaya devam etmeli, yüksek efor gerektiren sporlar maskesiz yapılabilir.
- Spor salonuna girişlerde eller yıkanmalı ya da el antiseptiği kullanılmalıdır.
- Spor salonu içinde sık temas edilen yüzeylere dokunulduğunda el antiseptiği kullanılmalıdır.
- Spor salonu düzenli aralıklarla temizlenmeli ve sık sık havalandırılmalıdır.
- Spor salonlarının giriş ve çıkışına pedallı ve kapaklı atık kumbaraları konulmalı ve düzenli olarak boşaltılmalıdır.
- Spor salonuna giderken kişisel havlu ve mat vb. malzemeler götürülmelidir. Görevli personelin Covid-19 enfeksiyonu bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.

4.13. PARKLAR/AÇIK ALANLAR

- Park/açık girişlerde ve ortam içinde maske kullanılmalı; kurallar, güvenli fiziksel mesafe, maske kullanımı ve el hijyeni ile ilgili afişler asılmalıdır.
- Mümkünse fiziksel mesafe ve kuralına uygun maske kullanımı konusunda gerekli uyarıları yapan bir personel görevlendirilmelidir.
- El hijyeni için su ve sabuna ulaşılamayan yerlerde el antiseptikleri kullanılmalıdır. Fiziki mesafe kurallarına (en az 1 metre) uyulmalı, girişlerde kişiler sıra ile içeriye alınmalı

ve sırada durulması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.

- Masaların ya da bankların arasında en az 3 metre mesafe bulunmalıdır.
- Sık kullanılan ve sık dokunulan yüzeylerin temizliğine dikkat edilmelidir.
- Tuvaletlerde sıvı sabun bulundurulmalı ve devamlılığı sağlanmalıdır.

4.14. İBADETHANE/MESCİT

- Mescit girişinde el antiseptiği bulundurulmalıdır.
- Mescite girerken kuralına uygun maske takılmalı ve namaz kılma esnasında da maske çıkarılmamalıdır.
- Abdest alırken ve namaz kılarken güvenli fiziksel mesafeye (en az 1 metre) uyulmalıdır.
- Ortak kullanımda olan tespih, takke, terlik, rahle vb. kaldırılmalı, tek kullanımlık kâğıt havlu bulundurulmalı ve seccade kişiye özel olmalıdır.
- Mescit en az günde bir defa temizlenmeli ve sık sık doğal yolla havalandırılmalıdır. Halılar su ve deterjanla temizlenmelidir.

4.15. TUVALETLER/LAVABOLAR

- Tuvalet alanlarına giriş sağlayan kapıların kolları sıklıkla dezenfekte edilmelidir.
- Tuvaletlerin zeminleri, klozetler, pisuarlar 1/10'lük, lavabolar, batarya başlıkları, kapı kolları 1/100'lük çamaşır suyu ile sık sık temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Tuvalet ve lavaboların temizlik saatleri kaydedilmelidir ve görünür şekilde asılmalıdır. Tuvaletlerde eksik malzeme olmamalı, sıvı sabun, tuvalet kâğıdı ve kâğıt havlu bulundurulmalı; el kurutma cihazları kullanılmamalıdır.
- Tuvalet temizliği yapacak personel eldiven, maske ve gözlük/siperlik kullanmalıdır.
- Tuvaletlerde hijyen bilgilendirme ve uyarı afişleri olmalıdır.
- Personel ve öğrencilerin kâğıt havluları ve benzeri atıkları atmalarını kolaylaştırmak için çıkışa yakın noktalara elle teması gerektirmeyen çöp kutusu yerleştirilmelidir.

4.16. ASANSÖRLER

- Asansörlerin kullanımı sınırlandırılmalı, kapasitesinin üçte biri sayıda kişinin kullanmasına izin verilmeli ve bu sayı asansör girişinde belirtilmelidir.
- Asansör içerisinde fiziki mesafeyi korumak amacıyla kişilerin durması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak ve yüz yüze gelmeyecek şekilde ve yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- Asansör içerisinde konuşmamalı ve maske çıkarılmamalıdır.

4.17. BEKLEME SALONLARI/LOBİLER/KORİDORLAR

- Yiğilmaya neden olmayacak şekilde maksimum sayıda giriş ve çıkış kapısı açılmalı, mümkün değilse aynı kapı şeritle ayrılmalı, zeminde tek yönlü gidiş-geliş işaretleri en az bir metre mesafe olacak şekilde konulmalıdır.
- Maskesi olmayanlar içeri alınmamalıdır.
- Kitap, broşür ve dergiler dahil olmak üzere gerekli olmayan tüm eşyalar lobi/bekleme alanlarından, diğer ortak kullanılan alan ve salonlardan çıkarılmalıdır.

4.18. YERLEŞKE GİRİŞLERİ, GÜVENLİK VE DANIŞMA

- Yiğilmaya neden olmayacak şekilde maksimum sayıda giriş ve çıkış kapısı açılmalıdır. Maskesi olmayanlar içeri alınmamalı, girişte ateş ölçümü yapılmalı ve ateşi 38,0 °C'den yüksek olanlar içeri alınmamalıdır.
- Giriş ve çıkışlarda fiziki mesafe kurallarına (en az 1 metre) uyulmalı, girişlerde kişiler sıra ile içeriye alınmalı ve sırada durulması gereken alanlar, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmelidir.
- Kalabalık oluşmasını engellemek için, şeritlerle tek kişilik sıralar oluşturulmalı, her sıra arasına da en az 1 metre mesafe koyulmalı, gereken yerlerde zemine yüzeyine aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleri yerleştirilmelidir.
- Girişlerde güvenlik nedeni ile üst ve çanta aramalarından kaçınılmalı, yakın temastan kaçınılmalıdır.

- Girişin uygun yerlerine bilgilendirici afişler asılmalıdır.
- Ziyaretçi kartları her kullanımdan sonra dezenfekte edilmelidir.
- Güvenlik personeli tarafından ortak kullanılan telsiz/telefon gibi malzemelerin vardiya değişimlerinde, teslim öncesi uygun şekilde el dezenfektanları ile dezenfekte edilmesi sağlanmalıdır.
Güvenlik/danışma personelleri için gerekli kişisel koruyucu donanım sağlanmalıdır.
- Uygun yerlerde el antiseptiği bulundurulmalıdır.

4.19. OFİSLER VE İDARİ ODALAR

- 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde personel planlaması yapılmalıdır.
- Personelin birbiriyle olan fiziksel mesafesini en az 2 metre olarak koruyacak şekilde düzenleme yapılmalıdır.
- Zaruri durumlarda gerekli korunma tedbirleri alınarak, ilgili birimle sınırlı kalmak koşuluyla kontrollü olarak ziyaretçi alınmalıdır.
- Çalışan personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.
- Çalışan personelin tümü kuralına uygun maske takmalıdır.
- Ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan personel çalıştırılmamalıdır.
Yemek yerken ya da su/çay/ kahve içilirken, kapalı alanda aynı anda birden fazla kişi olmamalıdır.
- Her gün su ve deterjanla düzenli olarak temizlik yapılmalı, özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, dolap yüzeyleri, masa yüzeyleri gibi) temizliğine dikkat edilmelidir.
- Ofis ve idari odalar, sık sık havalandırılmalı, klima ve vantilatör çalıştırılmamalı, merkezi havalandırma sistemleri bulunan binaların havalandırması %100 doğal hava sirkülasyonunu

sağlayacak şekilde düzenlenmeli, havalandırma sistemlerinin bakımı ve filtre değişimleri üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmalıdır.

- Mümkün olduğunca, ofis malzemelerinin (bilgisayar klavyesi, mouse, telefon, kalem, silgi vb.) ortak kullanılmaması sağlanmalıdır.

4.20. GIDA DEPOLARI

Yürürlükteki yasal şartlara uygun düzenlemelerin sağlanmalıdır.

5. AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI MERKEZİ

5.1. Eğitim

COVID-19 pandemisi sırasında verilen eğitimler Sağlık Bakanlığı verilerine göre güncellenerek sürdürülmeli ve mümkünse çevrimiçi (online) yapılarak, kayıt altına alınmalıdır. Sağlık kuruluşları içinde görünür alanlara COVID-19 ve alınması gereken önlemler ile ilgili görseller yerleştirilmelidir.

5.2. Genel Önlemler

- İl Pandemi Kurulu ve/veya İl Sağlık Müdürlüğünün kararlarını takip edilerek hizmetler planlanmalıdır.
- Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinin sunulduğu merkezlerde idari yöneticilerin de dâhil olduğu bir Enfeksiyon Kontrol Komitesi (EKK) oluşturulmalıdır. EKK olmayan merkezlerde diş hekimi ve bir hemşire COVID-19 sürecinde enfeksiyon kontrol uygulamalarını yürütmek üzere görevlendirilmelidir.
  - İlgili kurul; pandemi süresince Bakanlıkça yayımlanacak mevzuat ve rehberlerin takibi ile bunların uygulamaya geçirilmesinin sağlanması, kurum bünyesinde alınacak önlemlerin belirlenmesi, uygulanması ve denetlenmesi, Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE) kullanımının denetlenmesi, sterilizasyon ve dezenfeksiyon süreçlerinde kullanılan kimyasalların kullanım şekli ve uygunluklarının değerlendirilmesi gibi iş ve işlemlerin yürütülmesini sağlamalıdır.

- Risk değerlendirilmesi ve acil durum planları pandeminin güncel durumu dikkate alınarak düzenlenmeli, güncellenen dokümanlara göre planlar yenilenmeli ve paylaşılmalıdır.
- Hasta ve hasta yakınları hastaneye giriş noktasında COVID-19 bulguları açısından sorgulanmalıdır.
- Fiziksel kapasite, personel kapasitesi ve hizmet sayısındaki artış da göz önünde tutularak beklenen talebe yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Kurum yöneticileri tarafından pandemi dönemi için, sağlık kuruluşunun fiziksel kapasitesi, personel kapasitesi ve hizmet sayısındaki artış da göz önünde tutularak beklenen talebe yönelik bir eylem planı oluşturulmalıdır. Bu amaçla; mevcut personel ve ünit kapasiteleri göz önünde bulundurularak çalışma saatleri yeniden düzenlenmeli ve gerekli görüldüğü takdirde vardiyalı çalışma takvimi belirlenerek İl Sağlık Müdürlüklerine aylık olarak gönderilmelidir.
- Sağlık çalışanlarının hastalanma olasılığı göz önüne alınarak iş gücü planlaması yapılmalıdır.
- Kâğıt-dosya, kırtasiye malzemelerinin ortak kullanımından kaçınılmalıdır.

5.3. Çalışma Rehberi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri

- Merkez içinde yer alan her birim hizmet özelliğine uygun olarak gerekli önlemleri Enfeksiyon Kontrol Komitesi (EKK) yönetiminde hazırlamalıdır.
- Sosyal mesafe kuralını gözeterek çalışma yöntem ve şekilleri; kabul edilecek hasta sayıları yeniden gözden geçirilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Ofis alanları ve bekleme alanları sosyal mesafe kurallarına göre yeniden düzenlenmelidir.³
- Toplantı, dinlenme ve yemek molalarında gerekli sosyal mesafeyi en az 1 metre olacak şekilde korumaya yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.³
- Sağlık çalışanlarının iş kıyafetleri/üniformaları işyerinde bırakılmalı ve günlük olarak değiştirilmelidir.

- Çalışanlara gerekli Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE) temin edilmeli, kolay ulaşabilecekleri yerlerde bulunmalı, doğru kullanımı sağlanmalı ve KKE stokları düzenli olarak takip edilmelidir.⁴
- Zamanla artacak sayılar da göz önüne alınarak en az 30 günlük aktivite sağlanacak düzeyde KKE stokları hazır olmalıdır.⁵
- Sağlık çalışanına yönelik COVID-19 test politikası T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilim Kurulu Rehberine göre belirlenmelidir.

5.4. Ortak Kullanım Alanlarında Alınması Gereken Önlemler

- Kontrollü giriş sağlanmalı, giriş noktasında kurulacak bir triaj birimi ile hastaların aciliyet durumlarının tespiti ve ilgili birimlere yönlendirilmesi sağlanarak bina içerisinde oluşacak hasta yoğunluğunun önüne geçilmelidir.
- Bekleme salonunda el teması ve kontaminasyonuna izin verecek her türlü ikram standı, gazete, dergi, broşür, kalem ve kitap gibi eşyalar kaldırılmalıdır.
- Hastanın yardıma ihtiyacı olduğu durumlar (pediyatrik hastalar, özel gereksinimli bireyler, yaşlı hastalar vb.) hariç refakatçi kabul edilmemeli, refakat gerekiyorsa en fazla bir kişi ile sınırlandırılmalıdır.
- Tıbbi tanıtım elemanları ve ziyaretçiler ile ilgili kısıtlamalara devam edilmelidir.
- Sağlık kuruluşu içinde bulunan herkes maske takmalıdır.
- Hastaların sağlık kuruluşuna başvurmadan önce uzaktan iletişim yöntemleri ile temas kurmaları teşvik edilerek gereksiz başvuruların önlenmesi sağlanmalıdır.
- Sağlık kuruluşunda verilen hizmetler acil durumlar hariç randevulu olmalı ve kurumlardaki randevusuz hasta girişi en aza indirgenmelidir. Randevusuz başvuran hastaların triaj birimine yönlendirilmesi sağlanmalı, randevulu hastaların ise gereksiz bekleme süreleri azaltılmalıdır.

---

⁴ <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66260/saglik-personeline-yonelik.html>

⁵ T.C. Sağlık Bakanlığı Covid-19 Pandemisinde Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri. 09 Mart 2021.

- Randevular birimlerde yığılma oluşmasını engelleyecek şekilde düzenlenmeli, hastaların bekleme sürelerinin en az olacağı şekilde düzenlemeler yapılmalıdır. Yeni randevu verilirken iki muayene arası yeterli sürenin en az 20 dk olmalıdır.
- Randevusu olmayan hasta kliniklere alınmamalıdır.
- Kronik hastalığı olan hastaların sağlık kuruluşuna gelişleri en aza indirilmeli ve bu hastaların gelişlerini düzenleyecek bir sistem kurulmalıdır. Bekleme alanlarında hastaların bir arada bulunmasından dolayı oluşabilecek bulaşma riskini azaltmak için randevulara tam zamanında gelinmesini sağlama, hastaların gerekirse bina dışında ya da araçlarında bekletilmesi sağlanarak merkez dışına kurulacak çağrı ekranları ya da SMS yoluyla çağrılması gibi önlemler alınmalıdır.
- Sağlık kuruluşu içinde genel alanlarda dahil olmak üzere uygun alanlara alkol bazlı el antiseptiği yerleştirilmelidir.
- Hastaların kuruluş içinde gereksiz dolaşmasını önleyecek şekilde yönlendirmeler yapılmalıdır. Kalabalığın en fazla olabileceği tüm tanı üniteleri mümkünse dijital randevu ile çalışmalı, randevular danışma biriminden sağlanmalı ve hastanın randevu için ayrıca o birime gitmesi engellenmelidir.
- Kurum içinde genel alanlarda, fiziki mesafe kuralına uygun geçiş işaretlemeleri yapılarak mesafenin korunması sağlanmalı ve yığılmalar önlenmelidir.
- Bekleme salonları ve ortak kullanım alanlarında kişi sayısı sınırları belirlenmeli ve görülebilecek yerlere yazılı olarak asılmalıdır.
- Genel alanlarda bulunan koltukların arasındaki mesafe en az bir metre olacak şekilde ayarlanmalı/işaretlenmelidir. Gerekirse koltuk sayısı azaltılmalıdır.
- Genel alanlar dahil tüm çalışma alanlarının havalandırma sistemleri gözden geçirilmeli ve periyodik bakımları yapılmalıdır.
- Merkezi havalandırma sistemleri dışındaki klima sistemleri kullanılmamalıdır.
- Merkezi havalandırma sistemlerinde temiz hava dış ortamdan alınmalıdır. Havalandırma sisteminin filtrelerinin kontrolleri ve değişimleri düzenli yapılmalı, filtre değişimi aerosol

oluşturacak işlem kabul edildiğinden bu işlem sırasında personel N95/FFP2 maske takmalı, eldiven ve yüz siperliği kullanılmalı, çıkarılan filtre tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.

- Pencere bulunan mekânlarda sık olarak pencere açılarak havalandırma yapılmalıdır
- Sağlık kuruluşu içindeki alanların özelliklerine uygun olarak temizlik/ dezenfeksiyon işlemleri uygun temizlik materyalleri kullanılarak yapılmalı özellikle sık dokunulan alanlara özen gösterilmelidir (masa, desk, merdiven kolları, kapı kolları, sandalye kolları, elektrik anahtar noktaları, yıkama odaları, klavye, telefon, vb.).
- Sık dokunulan yerlerin önceden her bölge için saptanarak bir kontrol listesi oluşturulmalıdır.
- Temiz alandan kirli alana doğru; yer ve yüzey dezenfeksiyonunda, 1/100 oranında, hasta çıkartıları ile kirlenmiş alanlarda 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılmalıdır.
- Genel alanlarda bulunan tuvaletlerde sıvı sabun, kağıt havlu bulundurulmalı; sık sık temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Kapaklı ve el teması gerektirmeyen atık kutuları kullanılmalı ve kapalı olması sağlanmalıdır.

5.5. Sağlık Çalışanının ve Diğer Personelin Sağlık Kontrolü

- Günlük ateş, öksürük, soğuk algınlığı, vücut ağrıları, ishal, halsizlik ve son iki hafta içinde herhangi bir yere seyahat öyküsü, KKE kullanmadan COVID-19 hasta teması sorgulanmalı ve T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilim Kurulu Rehberine göre yönetilmelidir.
- Sağlık çalışanı, ailesi veya yakın çevresinde COVID-19 bulguları ve son iki hafta içinde herhangi bir yere seyahat öyküsü açısından sorgulanmalıdır.
- COVID-19 şüphesi olan sağlık çalışanı, Kov-Kom vaka sorumlusu tarafından pandemi hastanesine yönlendirilmelidir.
- Pandemi dönemi boyunca sağlık çalışanları zorunlu olmadıkça yüksek riskli bölgelere seyahat etmemelidir.
- Sağlık kuruluşu dışından hizmet alınan laboratuvar vb. çalışanlarının da enfeksiyon kontrol programı prosedürlerine uygun davranması sağlanmalıdır.

- Hastayı muayene ve tedavi eden doktor yapılacak olan işlem planlamasının aerosol oluşturup oluşturmayacağını göz önünde bulundurarak uygun KKE kullanılmalıdır. Aerosol oluşturmayacak işlemlerde; cerrahi maske, hekim gözlüğü/siperlik ve önlük; aerosol oluşturacak işlemlerde ise N95/FFP2 maske, gözlük/siperlik ve önlük kullanılmalıdır.
- N95/FFP2 maskeler sadece aerosol içeren işlemler sırasında kullanılmalıdır.
- Solunum veya burun salgıları veya hastalardan gelen diğer vücut sıvılarıyla gözle görülebilir şekilde kontamine olmuş ise N95/FFP2 maske atılmalıdır.
- Açıkça hasar görmüş veya nefes alması zor olan herhangi bir N95/FFP2 maske atılmalıdır.
- Yüzey kirlenmesini azaltmak için N95/FFP2 maskesi üzerinde tıbbi maske ya da temizlenebilir bir yüz koruyucu kullanılabilir.
- Maske çıkartılmadan hastalar arası geçişlerle 8 saat süre ile kullanılabilir.
- Kişiyi özel maskenin tekrar kullanımı için el hijyeni sağlandıktan sonra çıkarılan maskeler hava alabilen kağıt torba veya kağıt havluya sarılarak temiz bir ortamda saklanabilir. Her kullanımdan sonra torba veya havlu değiştirilmelidir. Bu amaçla naylon torba kullanılmamalıdır. Bu saklama koşullarında en fazla 5 kez kullanılabilir. Kullanılmış bir N95/FFP2 maske takarken temiz (steril olmayan) eldiven kullanılmalı, N95/FFP2 maskesi takıldıktan ve maskenin yüze rahat bir şekilde oturması sağlandıktan sonra eldivenler çıkarılıp tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.

5.6. Hasta ve Hasta Yakınlarının Sağlık Kontrolü

- Hasta ve hasta yakınları mümkünse giriş noktasında COVID-19 bulguları açısından sorgulanmalıdır.⁶
- COVID-19 şüphesi olan hastalar pandemi hastanesine yönlendirilmeli ve bu hastaların yönetimi T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilim Kurulu Rehberine göre yapılmalıdır.
- COVID-19 pozitif ya da temaslı tanımına uyan hastaların acil ve zorunlu tedavileri dışındaki tedavileri ertelenmeli ancak acil ve zorunlu işlemlerinin yürütülebilmesi için pandemi kliniği

---

⁶ <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66114/vaka-sorgulama-kilavuzu.html>

belirlenmelidir. Pandemi kliniği; diğer ortamlardan izole edilmiş olmalı ve hasta ve personel dolaşımının olmadığı bir alanda oluşturulmalıdır.

- COVID-19 teşhisi konmuş ve tedavi görmüş hastalarda acil dış tedavi hizmetleri dışında kalan ağız ve diş sağlığı ile ilgili tedavi işlemleri, T.C. Sağlık Bakanlığı Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi ve Filyasyon Rehberi prensiplerine göre yapılmalıdır.⁷
- Bekleme alanı ve muayene odasının havalandırması yeterli olmalı, pencere ve kapılar açılarak temiz hava girişi sağlanmalıdır.
- Sekreter ve hasta arasındaki mesafenin en az 1 metre olması sağlanmalı gerekirse bu mesafe işaretler ile belirlenmelidir. Hasta ve sekreter arasında bir bariyer yoksa sekreterler tıbbi maskeye ilave olarak yüz koruyucu kullanmalıdır.
- Hasta ve hasta yakını bekleme alanında diğerlerinden en az bir metre aralıklar ile oturmalı, oturma düzeni koltukların işaretlenmesi veya koltuk eksiltmesi ile sağlanmalıdır.
- Hasta randevuları gereksiz yığılmayı önlemeye yönelik olmalı, randevu süreleri iki hasta arasında temizlik ve havalandırmaya yeterli zaman ayıracak şekilde belirlenmelidir.
- Erişilebilir alanlarda el antiseptiği bulunmalıdır.
- Bekleme alanlarının temizlik ve dezenfeksiyonu düzenli ve sık yapılmalıdır (günde iki kez ve kirlendikçe).
- Hasta yakınları tedavi alanına alınmamalı ya da ihtiyaca göre hastanın yanında en fazla bir refakatçi olmalıdır.
- Temassız ölçüm yapan ateş ölçerler kullanılmalı, tansiyon ölçülmesi gereken durumlarda tansiyon manşonları hastalar arasında %70 alkol veya hastane dezenfeksiyonunda kullanılan yüzey dezenfektanı ile dezenfekte edilmelidir.
- Oluşabilecek hasta yoğunluğunu yönetebilmek için öncelikle acil ve zorunlu tedavi gereksinimi olan hastaların randevuları organize edilmelidir.

---

⁷ T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü "Covid-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi ve Filyasyon.15 Mart 2021, Ankara.

- Uzun süre aradan sonra tekrar çalışmaya başlanıyorsa ünitelerin su hatları temizlenmelidir.
- Birden çok hastada kullanılan dental ünit ve sandalyesi, dental röntgen cihazı, ışık gibi tıbbi cihazların her hastadan sonra dezenfeksiyonu sağlanmalıdır. Dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılabilir. Hassas yüzeyler için %70 lik alkol bir dakika bekletilerek yüzey dezenfeksiyonu için kullanılabilir. Hasta çıkartıları ile kirlenmiş yüzeylerde öncelikle kâğıt havlu kullanarak emmesi sağlanmalı, sonrasında 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681- 52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) ile dezenfeksiyon yapılmalı ve kuruyana kadar beklenmelidir.
- Uygun olan alet/cihazlarda tek kullanımlık kılıflar ya da şeffaf filmler kullanılmalıdır.

5.7. Klinikler ve Tedavi

- Tedavi birimlerinde işlem sırasında sadece o işlem için gerekli malzemeler bulundurulmalıdır.
- Tüm işlemler sonrasında ortamın dezenfekte edilmesi ve iki hasta arasında yeterli dezenfeksiyon işlemlerinin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.
- Aerosol oluşturan işlem randevuları yapılacak işlemin niteliğine göre organize edilmeli ve işlem süresi 45 dk yi geçmemelidir. Randevular arasında ortamdaki aerosolün tahliyesi için en az 15 dk süre bırakılmalıdır. Aerosol oluşturacak işlemlerde aerosole maruz kalacak kişi sayısı en az olacak şekilde personel düzenlemesi yapılmalıdır.
- Klinik etkinliğinin tam olarak ortaya konulduğu yeterli çalışma olmamasına karşın oksidasyonun SARS-CoV-2 üzerindeki etkisinden faydalanmak üzere tedavilerden önce bir ön uygulama olarak %1hidrojen peroksit veya %0,2 povidon'un gargara olarak kullanılmalıdır.
- Diş eti hastalıkları ve tedavisinde ultrasonik aletler yerine el aletleri kullanılmasına öncelik verilmelidir.
- COVID-19 enfeksiyonunun damlacık veya aerosoller yoluyla yayılmasını minimize etmek için uygun tedavilerde rubber dam kullanılmalıdır.

- Dental tedaviler esnasında bir yardımcı ile birlikte 4 el tekniğinin kullanılması tercih edilmelidir.
- Çapraz enfeksiyonların önlenmesinde ilave fayda sağladığı bilinen anti retraksiyon fonksiyonuna sahip aletlerin kullanılması tercih edilmelidir.
- Dental tedaviler esnasında yüksek hacimli aspirasyon sistemleri tercih edilmelidir. Tükürük emici kullanımı sırasında oluşabilen geri akışın bir çapraz enfeksiyon kaynağı olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Tedaviler esnasında dikiş atılması gerektiğinde rezorbe olabilen suture materyalleri tercih edilerek hastaların dikiş aldırma için tekrar randevu alması engellenmelidir.
- Üç parçalı şırıngalar güçlü enjeksiyon potansiyeline bağlı olarak damlacık oluşumunu artırabileceğinden dolayı mümkünse kullanımı minimize edilmelidir.
- Hastaların işlemleri tamamlandıktan sonra yapılan bilgilendirmeler hastaların sonraki 14 gün içerisinde COVID-19 semptomu ya da bulgusu varlığında hekimine bilgilendirmesini de içermelidir.

5.8. Radyoloji

- Radyoloji ünitelerine gönderilen tüm hastalarda kişisel koruyucu önlemler alınmalıdır.
- Tüm görüntüleme randevuları hastanın hazırlanma ve giriş-çıkış süreleri göz önünde bulundurularak, oda dezenfeksiyonu ve havalandırmasına olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Hastanın radyoloji bölümünde bulunacağı süreyi en aza indirmek için tetkikler en kısa sürede tamamlanacak şekilde ayarlanmalı, hastayı tetkike almadan önce gerekli hazırlıklar yapılmalı, sonra hasta çağırılmalıdır.
- Her hasta odadan çıkarıldıktan sonra temizlik ve dezenfeksiyon yapılmalıdır. İşlem sonrası odada su ve deterjanla temizlik sonrası hastane dezenfeksiyonunda tercih edilen bir dezenfektan kullanılarak yüzey dezenfeksiyonu sağlanmalıdır. 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılmalıdır. Hassas yüzeyler için %70 lik alkol bir dakika bekletilerek yüzey

dezenfeksiyonu için kullanılabilir. Hasta çıkartıları ile kirlenmiş yüzeylerde öncelikle kâğıt havlu kullanarak emmesi sağlanmalı, sonrasında 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681- 52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) ile dezenfeksiyon yapılmalı ve kuruyana kadar beklenmelidir.

- Sağlık çalışanı mümkünse hastadan en az 1 metre uzakta durmalı, eğer 1 metre ve daha yakın olması gerekirse tıbbi maskeye ek olarak önlük, gözlük/yüz koruyucu kullanılmalıdır.
- Eldiven doğru bir şekilde kullanılmalı, kullanım öncesinde ve kullanım sonrasında el hijyeni sağlanmalıdır.
- Hasta ve hasta çevresine her temas sonrasında eldiven değiştirilip el hijyeni sağlanmalıdır.
- Hasta değerlendirmelerinde sıkça kullanılan intraoral radyograflerin tükürük sekresyonunu artırması ve öksürük refleksini uyarması sebebiyle panoramik radyograflerin kullanımı tercih edilmelidir.
- Panoramik cihazlarda bulunan ısırma çubuklarının her hastada değişen tek kullanımlık kılıflar ile kullanılması gereklidir.
- Hastaların cihaza alın ve çenelerini dayaması sebebiyle her hastadan sonra cihazın dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.
- Periapikal röntgen cihazı kullanılırken cihazın kon ucunun hastaya temas etmesi durumunda diğer hastadan önce yüzey dezenfeksiyonu yapılmalıdır.
- Artefakt sebebiyle gerekebilecek tekrarlayan radyograflerden kaçınabilmek için görüntüleme teknikleri tekrara sebebiyet vermeyecek şekilde hassasiyet ile uygulanmalıdır.
- İntraoralgraflerde hastanın filmi tutması gerektiği için eldiven kullanması sağlanmalıdır. Eldiven çıkarıldıktan sonra mutlaka el hijyeni sağlanmalı ve kullanılan eldivenler tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.
- Çekim sonrası hastaların tüm atık maddeleri tıbbi atık olarak kabul edilmeli ve ortamdan uzaklaştırılmalıdır.

- Radyoloji Birimlerinde radyasyondan korunma amacıyla kullanılan kurşun önlük ve tiroid koruyucu yakalıkların her kullanımdan sonra %70'lik alkol içeren dezenfektanlar kullanılarak temizlik ve dezenfeksiyonu yapılmalıdır.
- Radyoloji ünitelerinin iyi havalandırılması sağlanmalıdır.

5.9. Dental Laboratuvarlar

- Kurum dışından laboratuvar hizmeti alınıyorsa; ölçü, prova materyalleri, protez, aperey vb. dezenfeksiyonu için merkez ile laboratuvar arasında bir yazılı prosedür geliştirilmelidir.
- Bu aşamalarda kullanılan malzemelerin üretici talimatlarına uygun olarak dezenfeksiyonu yapılarak yapısal değişikliğe uğramasına engel olunması sağlanmalıdır.
- Dezenfekte edilmiş materyal, protez, ölçü vb. kapalı bir kutu ya da kilitli bir poşet içerisine konulmalı ve üzerine dezenfekte edilmiştir etiketi yapıştırılmalıdır.

6. VAKA YÖNETİMİ

Kapadokya Üniversitesi bünyesinde çalışan ve eğitim gören öğrencilerin Vaka Yönetimi, Temaslı Tespiti ve izlem süreci Kov-Kom tarafından komisyon üyeleri içinden seçilen Kov-Kom Vaka Sorumlusu tarafından Temaslı Takibi, Salgın Yönetimi, Evde Hasta İzlemi ve Filyasyon Rehberi doğrultusunda yürütülür.⁷

Kov-Kom Vaka Sorumlusu çalışanların ve öğrencilerin izolasyon sürecinin yürütülmesinde Nevşehir İl Sağlık Müdürlüğü, Ürgüp İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Filyasyon Ekipleri ile koordinasyon sağlar. Kov Kom Vaka Sorumlusu kesin /olası vaka ya da temaslı tespiti yapılması durumunda Kov Kom üyelerini bilgilendirir, komisyon tarafından verilen karar doğrultusunda vaka yönetimi ve temaslı izlemlerini sürdürür.

1. Personelin kurum dışındayken Covid-19 semptomları göstermesi durumunda (ateş, boğaz ağrısı, baş ağrısı, öksürük, solunum sıkıntısı, ishal, koku alma kaybı, tat alma kaybı, burun akıntısı) ilgili birim yöneticisine ya da Kov-Kom Sorumlusuna bilgi vermeli ve evde kalmalıdır. İlgili birim yöneticisi çalışan hakkında Kov-Kom vaka sorumlusunu bilgilendirir.

2. Kov-Kom Vaka Sorumlusu, bulguları olan personel ile iletişime geçerek sağlık kuruluşuna yönlendirir ve son 48 saatte ilgili personel ile kurumdaki temaslarının tespitini yapar.

3. Çalışanların, test sonucu pozitif çıkarsa, tedavisi tamamlanana ve sağlık kuruluşundan onay alınana kadar izolasyonda kalmalıdır. Çalışan aynı zamanda karantina süreci boyunca Kov-Kom Vaka Sorumlusu tarafından da Sağlık Bakanlığı protokollerine göre takip edilir, karantinası bittiğinde Kov-Kom Vaka Sorumlusundan onay alındıktan sonra işe dönüşü yapılır.
4. Covid-19 bulguları olması sebebi ile PCR testine gönderilmiş ancak test sonucu negatif çıkmış çalışanlar olası vaka olarak değerlendirilerek; izolasyonda tutularak -14 gün süre ile evden çalışma yapılması veya işyerinde izolasyonu sağlanarak- çalışması sağlanır. Bu çalışanlar Kov Kom Vaka Sorumlusu tarafından izleme alınır, gerekli durumlarda PCR testinin tekrarı için sağlık kuruluşuna yeniden yönlendirilir.
5. Personel lojmanlarında ikamet eden çalışanlar Kesin/Olası Covid-19 vakası ya da yakın temaslı olmaları sebebi ile izolasyona alındıklarında; Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen protokoller çerçevesinde izlemeleri yapılır ve çalışanların odalarından çıkmamaları sağlanır. Bu amaçla çalışanların temel ihtiyaçları ilgili birimler tarafından enfeksiyon kontrol önlemleri alınarak odalarına ulaştırılır.
6. Sağlık kuruluşuna yönlendirilen çalışanların kendi araçlarının olmaması durumunda, 112 Acil Sağlık Hizmetlerinden ambulans talebi oluşturulur. Ambulansın gelemediği durumlarda okul servis aracında gerekli tedbirler alınarak çalışanın sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır. Bu durumlarda sevki yapılan çalışan en arka koltukta seyahat etmeli, çift maske takmalı ve el hijyeni sağlamalıdır. Araç şoförü de yol boyunca sosyal mesafeyi korumalı, çift maske takmalı ve sevk sonrasında aracın temizlik ve dezenfeksiyonunu sağlamalıdır.⁴

6.1. TEMASLI TESPİTİ VE İZLEMİ

COVID-19 tanısı almış kişilerin esas olarak hastalık bulguları başlamadan önceki 2 günden başlayarak semptomlarının sürdüğü 10-12 gün süresince bulaştırma riski olduğu için temaslılarının ve yakın temaslılarının tespit edilmesi önemlidir. Bulgu başlangıcından önceki son 48 saatte hasta ile temaslı ve yakın temaslı olan çalışanlar ve öğrenciler tespit edilir. Çalışanların, şüpheli veya pozitif vaka ile teması olmuş ise evde kalmalı ve İlgili Birim Yöneticisi ya da Kov-Kom Vaka Sorumlusuna bilgi vermelidir.

Aşağıdaki kişiler “yakın temaslı” olarak gruplandırılır:

- COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya diğer kurumların bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) 2 metreden yakın ve 10 dakika veya daha uzun süre bir arada kalan kişiler,
- Kesin veya olası bir COVID-19 vakasına, damlacık enfeksiyonuna yönelik korunma önlemleri almadan, doğrudan bakım sağlayan, COVID-19 ile enfekte sağlık çalışanları ile birlikte çalışan veya COVID-19 ile enfekte hasta ziyaretinde bulunma gibi sağlık merkezinde bulaşa maruz kalan kişiler,
- COVID-19 hastasıyla 2 metreden daha yakın mesafede 10 dakikadan uzun süreyle yüz yüze kalan kişiler,
- COVID-19 hastasıyla okul öncesi ve okul çocuklarında aynı evi paylaşanlar veya bunlara bakım verenler,
- COVID-19 hastasıyla yurttan veya otelde aynı odayı paylaşanlar,
- COVID-19 hastasının salgıları (tükürük, balgam vb.) ile korunmasız temas eden kişiler,
- COVID-19 hastasıyla aynı uçakta seyahat eden yolculardan iki ön, iki arka ve yan koltukta oturan kişiler,
- COVID-19 hastasıyla aynı evde/yurttan aynı odada yaşayanlar,
- COVID-19 hastasıyla aynı ofiste çalışanlar,

Aşağıdaki kişiler ise yakın teması değil sadece “temaslı” olarak gruplandırılır:

- COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda (hastane veya diğer kurumların bekleme salonları, otobüs, servis vb. ulaşım araçları) bulunmuş ancak 2 metreden uzak mesafede veya 10 dakikadan kısa süre bulunmuş kişiler,
- COVID-19 hastasıyla 2 metreden daha yakın mesafede 10 dakikadan kısa süreyle yüz yüze kalan kişiler,
- COVID-19 hastasıyla aynı kapalı ortamda 10 dakikadan uzun süre ile maske takarak bulunmuş kişiler.

Kov-Kom’a yapılan bildirim ve tespitlerde temaslı takibi aşağıdaki şekilde yapılır:

1. İzolasyona alınacak akademik/idari personel için ihtiyaç halinde kullanılmak üzere Ova Lojmanı tahsis edilmiştir.
2. Olası/kesin vaka ile “yakın temaslı” olanlar 14 gün süreyle izolasyona alınarak izlem yapılır ve Covid 19 bulguları yönünden takibe alınır.
3. COVID-19 enfeksiyonu için doğrulama sürecindeki vakalar ile yakın temas edenlerin, temas ettikleri hastanın numune sonucu negatif ve enfeksiyon bulgusu yok ise izlemleri sonlandırılır. Numune sonucu pozitif ise izleme 14. güne kadar devam edilir.
4. “Yakın temaslı” olduğu için izolasyona alınan personelin evden çalışması mümkün ise izolasyon süresince evden çalışma yapabildiği sağlanır.
5. Aynı birimde çalışanların çoğunluğunun “yakın temaslı” olması durumunda (temassız olanların başka birime alınması sağlanarak) birim içinde izolasyon tedbirleri alınarak işyerinde izolasyon sağlanabilir.
6. İzlem sürecine alınan yakın temaslılarda COVID-19 bulgusu ortaya çıkanlar sağlık kuruluşuna yönlendirilir.
7. Yapılan PCR testinin pozitif olması halinde çalışanın evden çalışması sonlandırılır.
8. Yakın temaslılar izole edilmelidir, temaslılar ise maske takarak çalışmaya/öğrenime devam edebilirler.

Kesin/ Olası Covid-19 Vakaları ve Yakın temaslılar aşağıdaki konularda bilgilendirilir;

- ✓ İzlem süresini evde, öğrenci evinde veya personel lojmanında mümkünse tek kişilik odada geçirmelidir. Başka kişi/kişiler ile aynı ortamı paylaştığı durumlarda tıbbi maske takmalıdır.
- ✓ Ev halkına/öğrenci evi/lojmanda kalan kişilere bulaşma riskini önlemek için mümkünse diğer kişilerden farklı bir odada, mümkün değil ise iyi havalandırılan bir odada oturmalı, diğer kişilerden en az 1 metre uzakta olmalı ve tıbbi maske takmalıdır.
- ✓ İzlemi sürecince eve/öğrenci evine/lojmana ziyaretçi kabul edilmemelidir.
- ✓ Kişinin ev içindeki hareketi sınırlandırılmalı; tuvalet, banyo gibi ortak kullanılan alanlar çamaşır suyuyla dezenfekte edilmeli ve iyi havalandırılmalıdır.

- ✓ Kişisel eşyalarını başkaları ile paylaşmamalı, bardak, tabak, havlu gibi eşyaları ortak kullanmamalı; eğer kullanması gerekiyorsa bu eşyaları su ve sabunla yıkamalıdır.
- ✓ Kullandığı kıyafet ve çarşaf, nevresim gibi tekstil ürünleri normal deterjan ile üreticinin önerdiği en üst derecede yıkanmalıdır.
- ✓ Banyo ve tuvaletler günde en az bir kez sulandırılmış çamaşır suyuyla (1:100 normal sulandırmada) temizlenmelidir. Hastaların solunum yolu sekresyonları veya vücut çıkartıları ile kontamine olması mümkün olan tüm yüzeyler su ve deterjan ile temizlik sonrası sulandırılmış çamaşır suyuyla (1:100 normal sulandırmada) temizlenmelidir. Yüzeylerde belirgin şekilde kirlenme olduğunda ise çamaşır suyu 1:10 oranında sulandırılarak kullanılmalıdır.

6.2. ÖĞRENCİLERDE VAKA YÖNETİMİ VE TEMASLI TESPİTİ

Yüz yüze eğitime gelen öğrenci gruplarında ilk derste uygulama eğitiminden sorumlu öğretim elemanı tarafından Covid-19 bulguları sorgulanmalı, bulgusu olan öğrenciler uygulama eğitimine başlatılmadan sağlık kuruluşuna yönlendirilmeli ve durumla ilgili Kov-Kom Vaka Sorumlusuna bilgi vermelidir.

Yüz yüze eğitim sürecinde olan öğrencilerde Covid-19 hastası ile temaslı olmaları durumunda uygulama eğitimini yürüten öğretim elemanına durumu bildirmeli, kampüse gelmemelidir.

Yüz yüze eğitim gruplarında Covid-19 PCR test sonucu pozitif çıkan öğrenci olması durumunda bulaş ihtimali Kov Kom tarafından değerlendirilerek, Komisyonun gerekli görmesi durumunda uygulama grubunda bulunan tüm öğrenci ve eğitimi yürüten öğretim elemanlarının temaslı olmaları sebebi ile 14 gün süre ile izolasyona alarak eğitimin ertelenmesine karar verilebilir. Eğitimin ertelenmesi durumunda uygulama eğitimi en az 14 gün sonra başlayacak şekilde ilgili bölüm başkanlığı yeniden yapılır.

Covid-19 PCR test sonucu pozitif çıkan öğrencinin kaldığı yer sorgulanmalı, ev/oda arkadaşı olması durumunda temaslı kabul edilerek izolasyona alınması sağlanmalıdır.

Öğrenci Evlerinde konaklayan öğrencilerde Covid-19 şüphesi ile sağlık kuruluşuna yönlendirilen öğrencilerin kendi araçlarının olmaması durumunda, 112 Acil Sağlık Hizmetlerinden ambulans talebi oluşturulur. Ambulansın gelemediği durumlarda okul servis aracında gerekli tedbirler alınarak öğrencinin sağlık kuruluşuna gitmesi sağlanır. Bu durumlarda sevki yapılan çalışan en arka koltukta

seyahat etmeli, çift maske takmalı ve el hijyeni sağlamalıdır. Araç şoförü de yol boyunca sosyal mesafeyi korumalı, çift maske takmalı ve sevk sonrasında aracın temizlik ve dezenfeksiyonunu sağlamalıdır.

Öğrenci Evlerinde konaklayan öğrencilerde Kesin/Olası Covid 19 vakası ya da yakın temaslı olmaları sebebi ile izolasyona alındıklarında; Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen protokoller çerçevesinde izlemleri yapılır ve öğrencilerin odalarından çıkmamaları sağlanır. Öğrencinin kesin/olası Covid 19 vakası olması durumunda öğrenci tek kişilik odada kalmalı, birlikte kaldığı öğrenci varsa yakın temaslı kabul edilmeli ve ayrı bir odada izole edilmelidir. İzolasyonun sağlanabilmesi için öğrencilerin temel ihtiyaçları ilgili birimler tarafından enfeksiyon kontrol önlemleri alınarak odalarına ulaştırılır.⁴

İzolasyona alınacak akademik/idari personel için ihtiyaç halinde kullanılmak üzere Ova Lojmanı tahsis edilir.

EKLER

EK-1) Sınıf Kapasiteleri

EK-2) İlgili talimat ve form listesi

İLGİLİ TALİMAT VE FORMLAR

1. Kov.T1.001 Yerleşke Girişleri ve Güvenlik Talimatı
2. Kov.T1.002 Ortam Dezenfektan Kullanma Talimatı
3. Kov.T1.003 Derslik Kullanım Talimatı
4. Kov.T1.004 Toplantı-Konferans Salonu Kullanım Talimatı
5. Kov.T1.005 Kurum Hizmet Servis Aracı Kullanım Talimatı
6. Kov.T1.006 Temizlik Talimatı
7. Kov.T1.007 Laboratuvar Kullanım Talimatı
8. Kov.T1.008 Yemekhane Kullanım Talimatı
9. Kov.T1.009 Atık Yönetimi
10. Kov.T1.010 Teknik Birimler Atölyeler Kullanım Talimatı
11. Kov.T1.011 Pandemi Süresince Parklar ve Açık Alanlar Talimatı
12. Kov.T1.012 Tedarikçi-Ziyaretçi Talimatı
13. Kov.T1.013 Ofis Talimatı

14. Kov.Tl.014 Pandemi Süresince Asansör Kullanım Talimatı
15. Kov.Tl.015 Pandemi Süresince Bekleme Salonu, Lobiler, Koridorlar Kullanım Talimatı
16. Kov.Tl.016 Mescid ve İbadethane Talimatı
17. Kov.Tl.017 Kütüphane Kullanım Talimatı
18. Kov.Fr.001 Araç Temizlik Takip Formu
19. Kov.Fr.002 Atölye/ Laboratuvar Temizlik Takip Formu
20. Kov.Fr.003 Genel Bina Çevre Temizlik Takip Formu
21. Kov.Fr.004 Güvenlik Denetim Noktası Temizlik Takip Formu
22. Kov.Fr.005 İbadethane Temizlik Takip Formu
23. Kov.Fr.006 Ofis Temizlik Takip Formu
24. Kov.Fr.007 Yemekhane Temizlik Takip Formu
25. Kov.Fr.008 Tuvalet Temizlik Takip Formu
26. Kov.Fr.009 Kişisel Koruyucu Donanım Stok Takip Formu